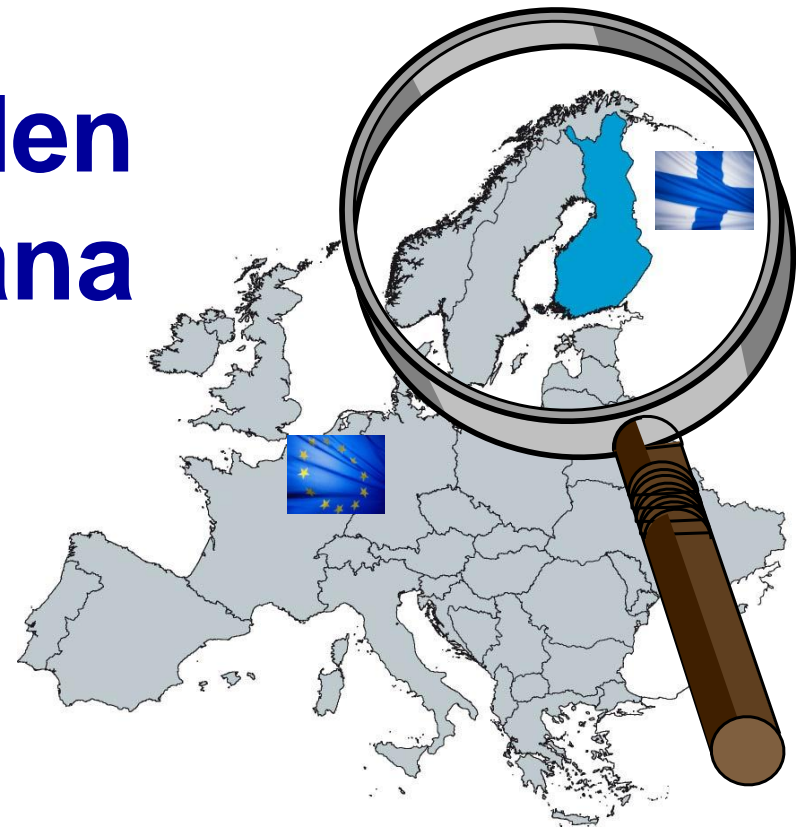

Suomen maatalouden muutos EU-aikana

Professori Jyrki Niemi
Maa- ja elintarviketalouden
tutkimuskeskus MTT
Latokartanonkaari 9
00790 Helsinki, Finland
e-mail: jyrki.niemi@mtt.fi

Mitä suomalaisessa maa- ja elintarviketaloudessa on oikein tapahtunut EU-jäsenyyksaikana?

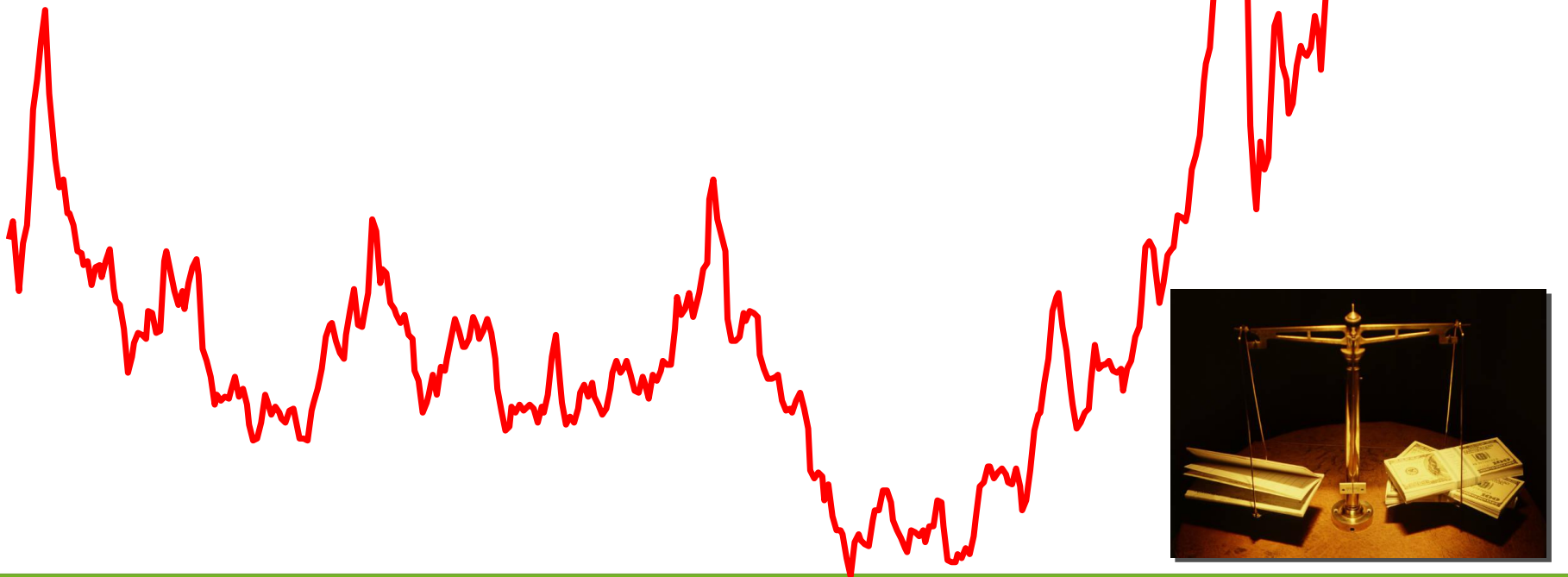

Esityksen runko

1. Maatalouden markkinakehitys
2. Maatalouden tulo- ja kannattavuuskehitys
3. Maatalouden rakenteen kehitys
4. Tuotantovolyymien kehitys
5. Ulkomankaupan ja ruoan hintakehitys

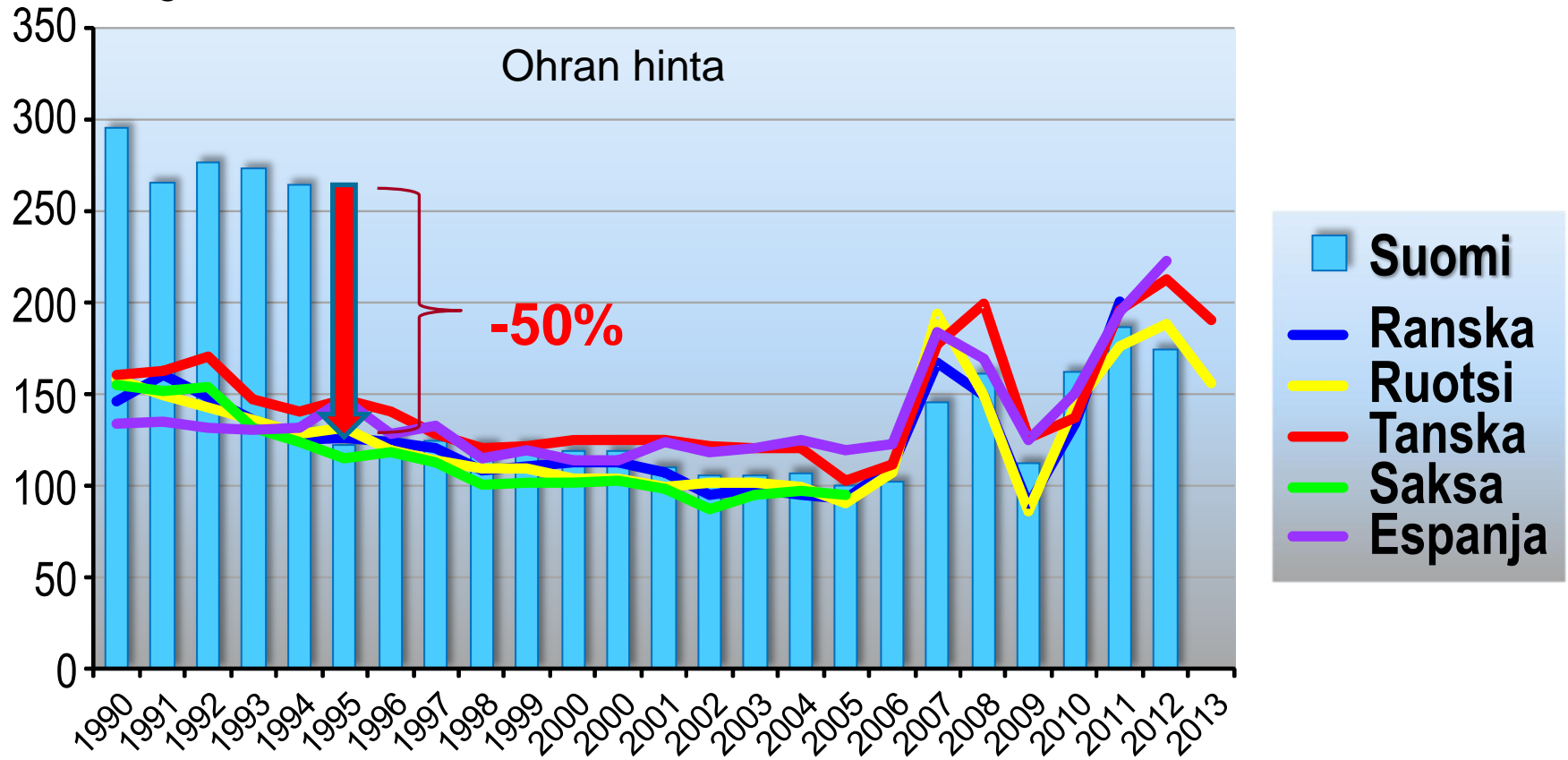
Maatalouden markkinakehitys

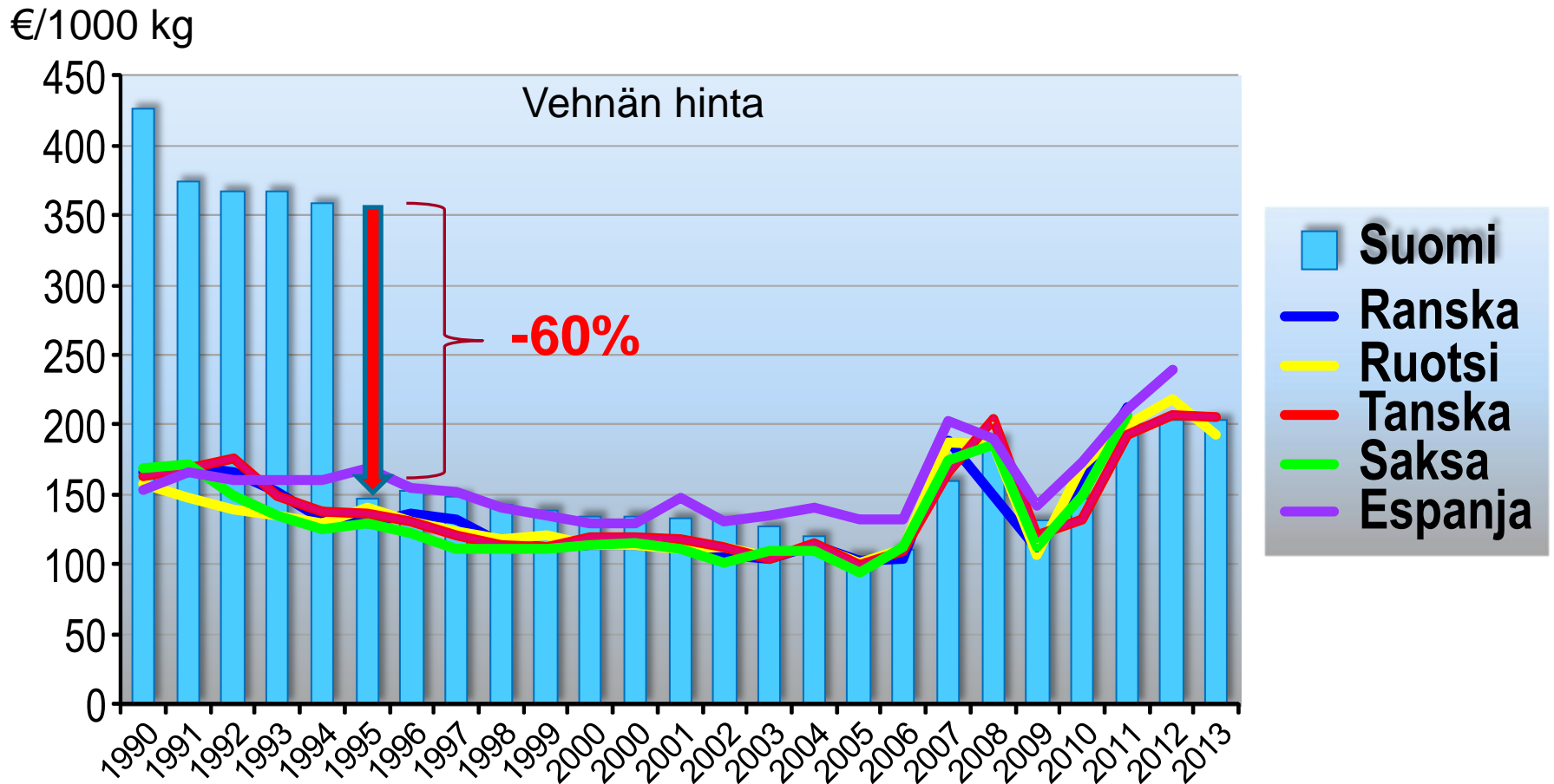
EU-jäsenyyden myötä rehuviljan tuottajahintataso aleni puoleen

Hintakehitys Suomessa seurannut markkinahintojen kehitystä muualla EU:ssa

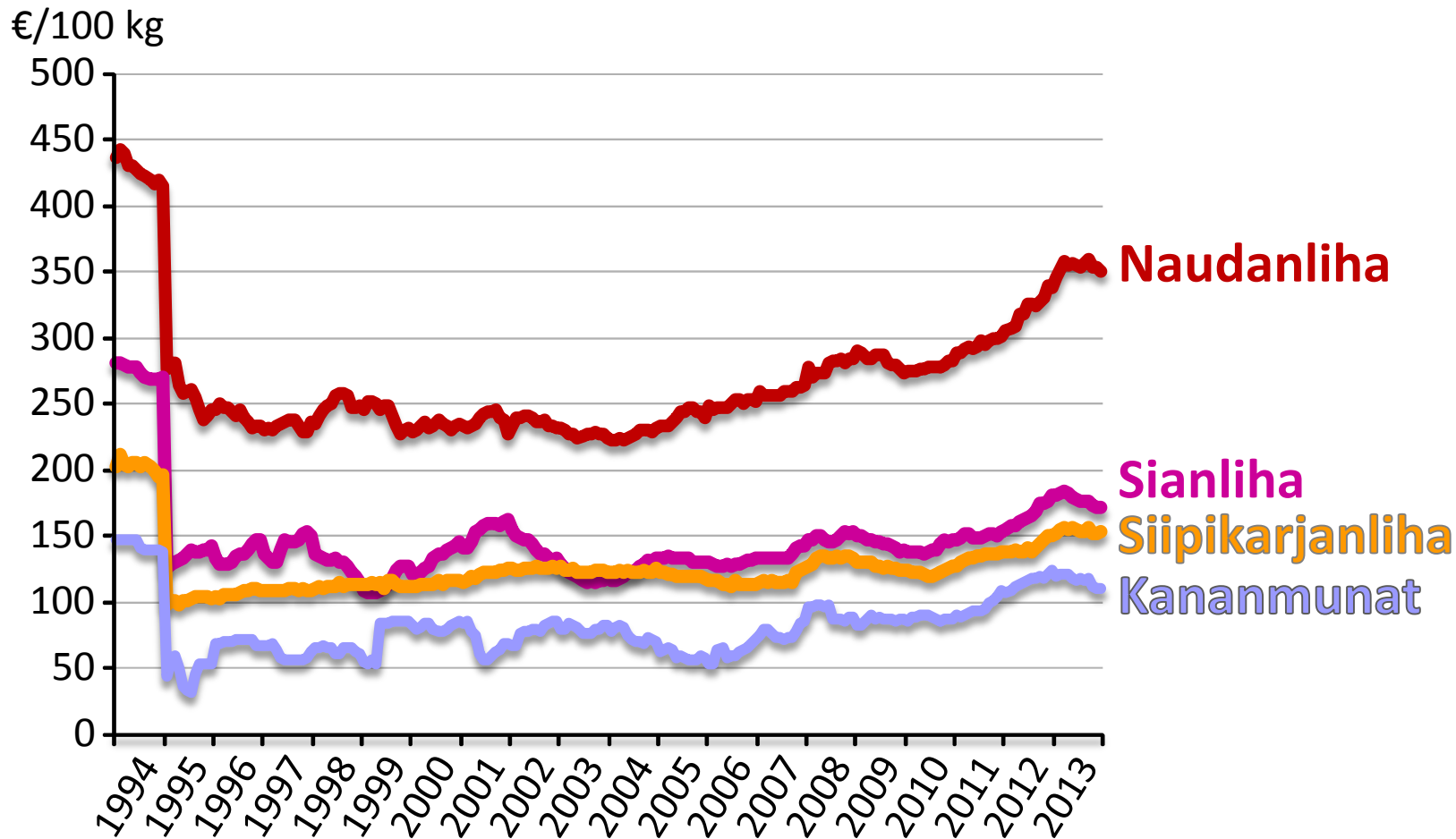
€/1000 kg

...vehnän tuottajahinta aleni noin 60%:lla

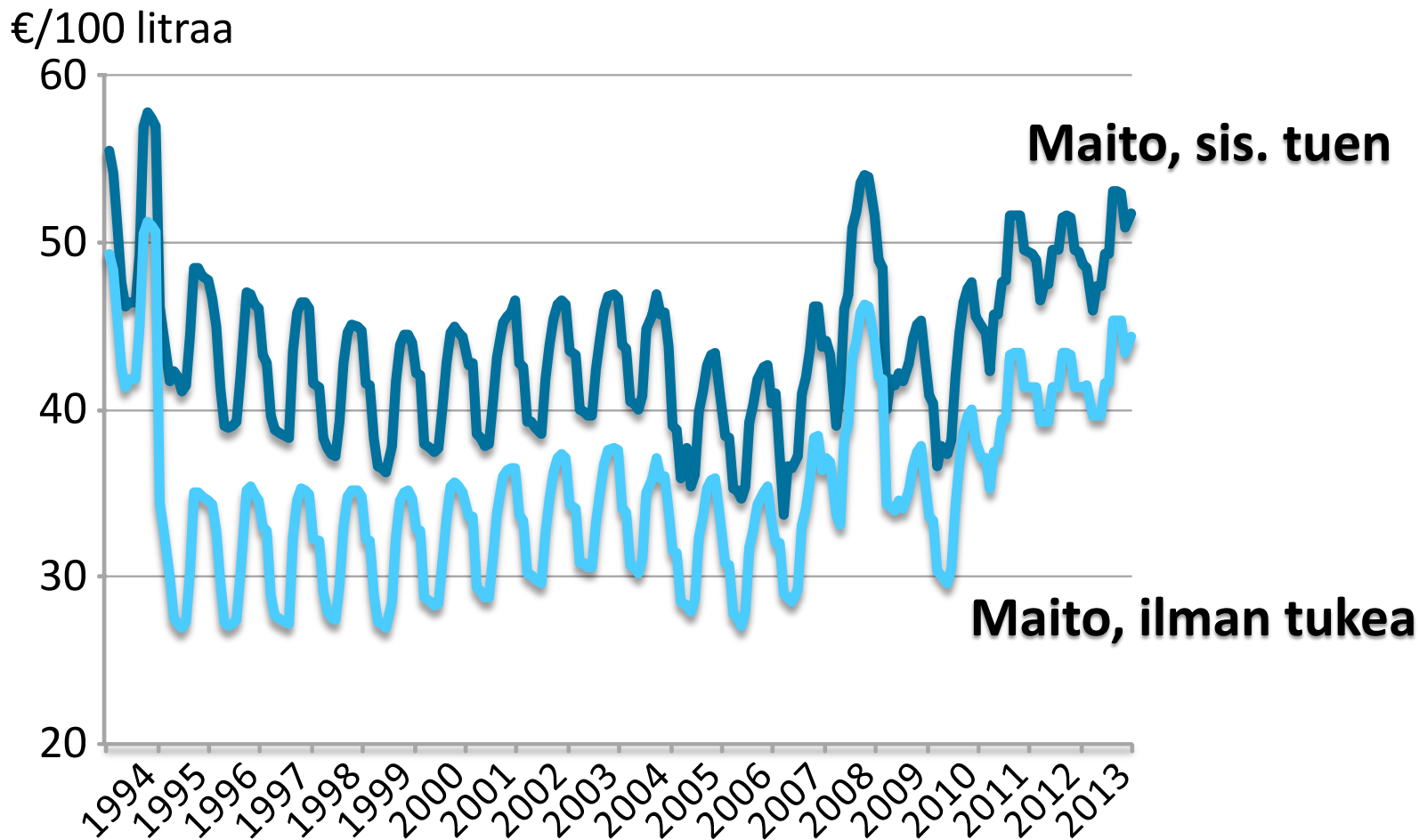

Lihan ja kananmunien hinnat Suomessa vuosina 1994–2013

Lähde: Tike

Maidon hinta Suomessa vuosina 1994–2013

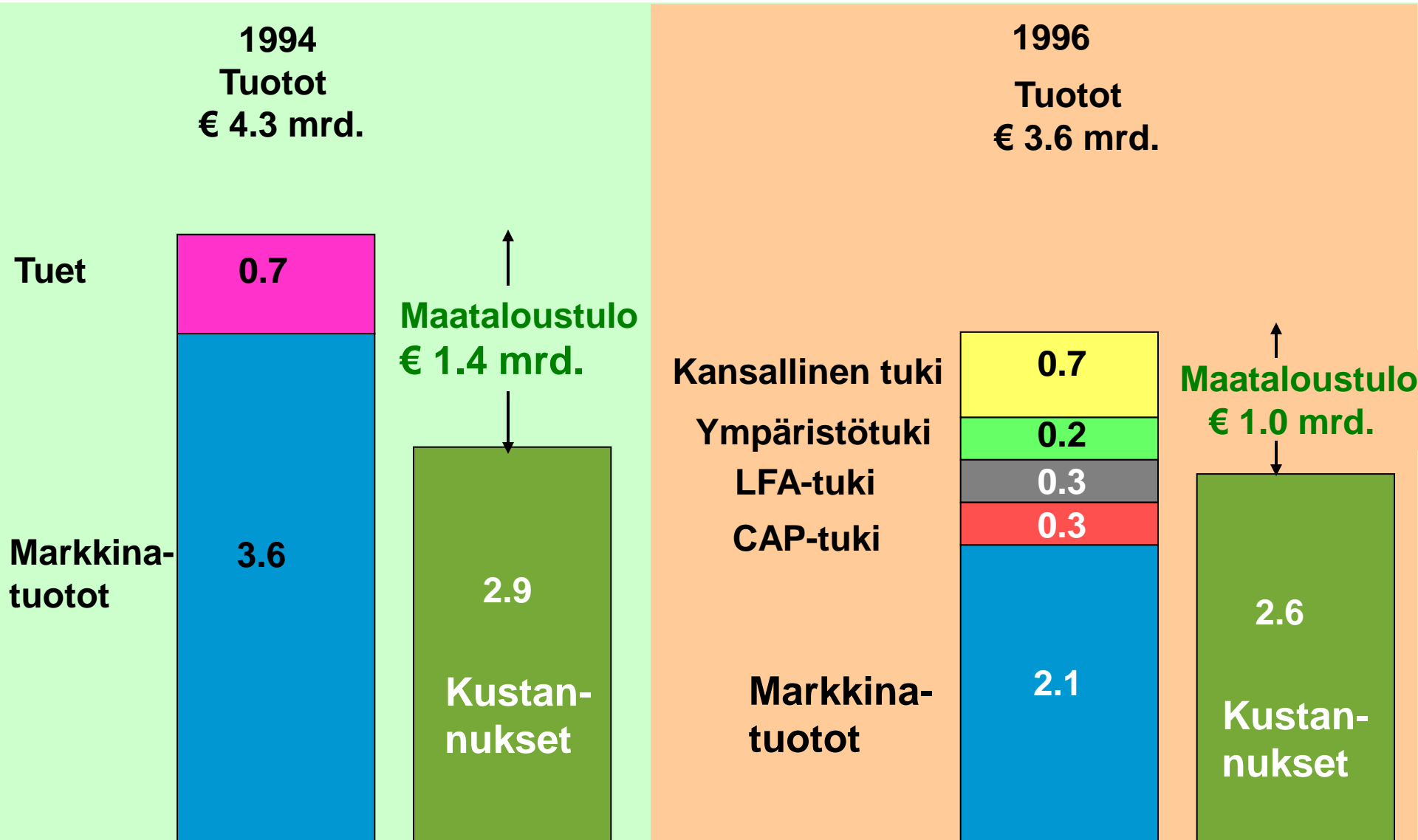
Lähde: Tike

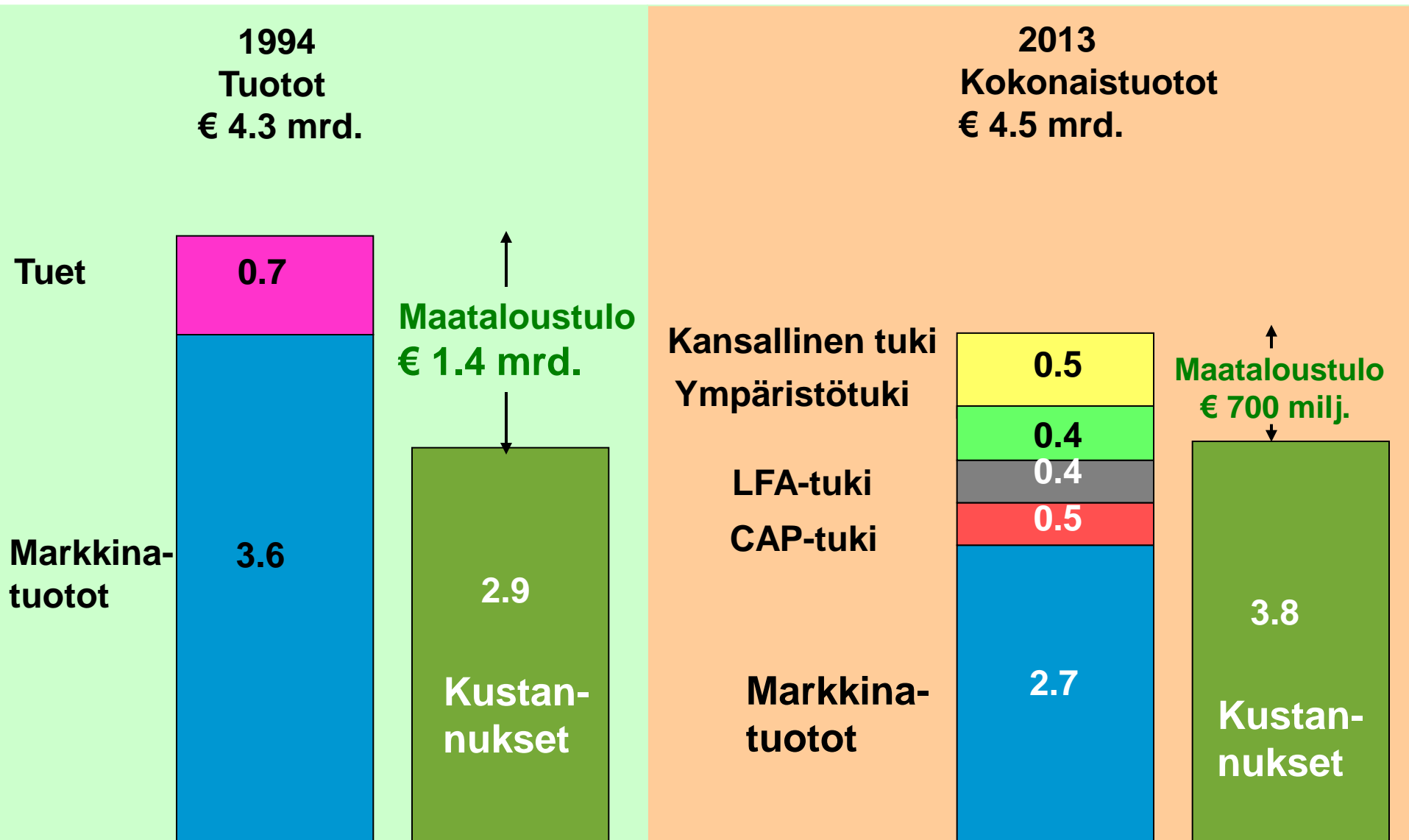
Suomen maatalouden tulo- ja kannattavuuskehitys

EU-jäsenyyden myötä tulonmuodostuksen rakenne muuttui (1)

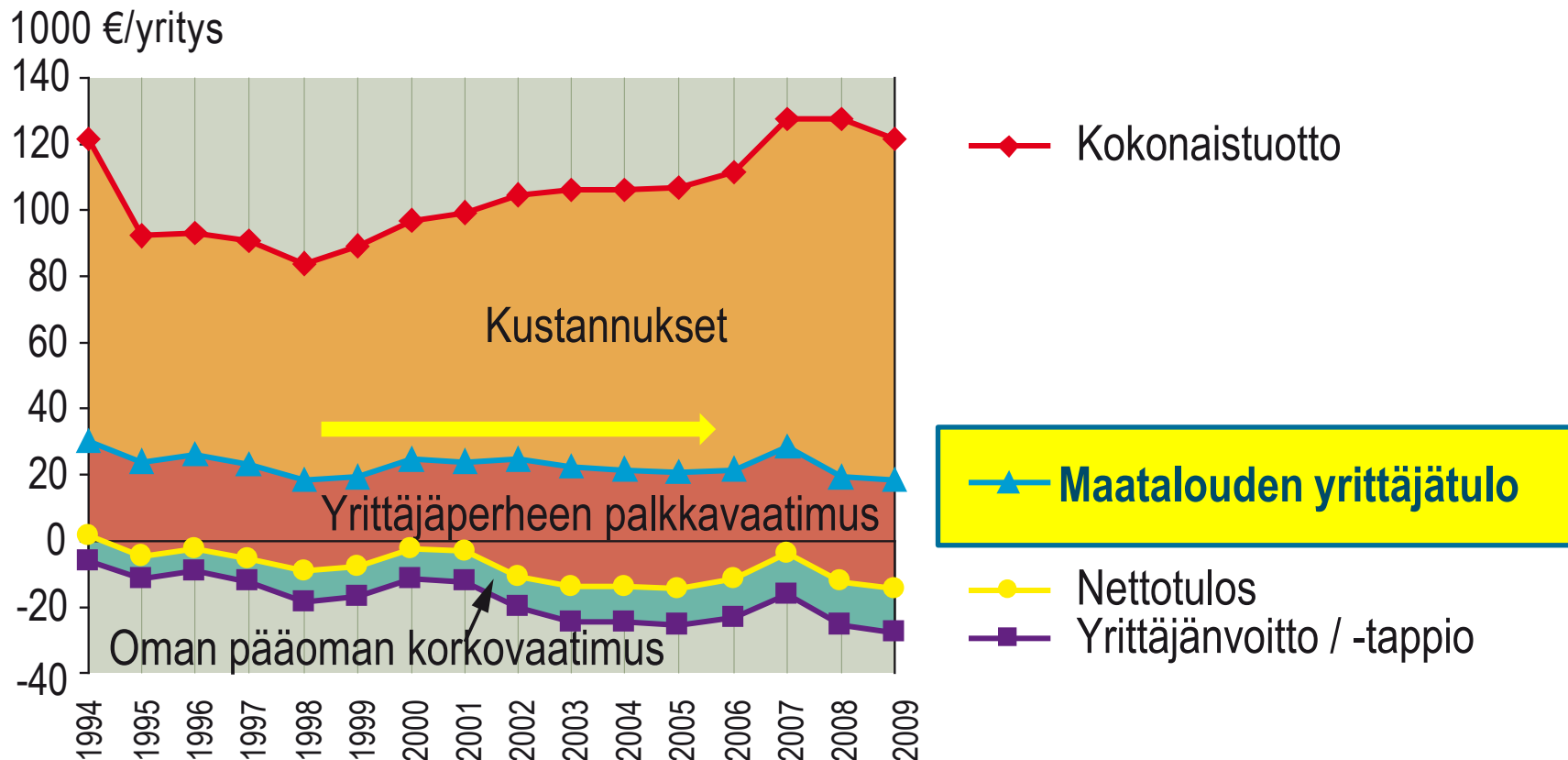

EU-jäsenyyden myötä tulonmuodostuksen rakenne muuttui (2)

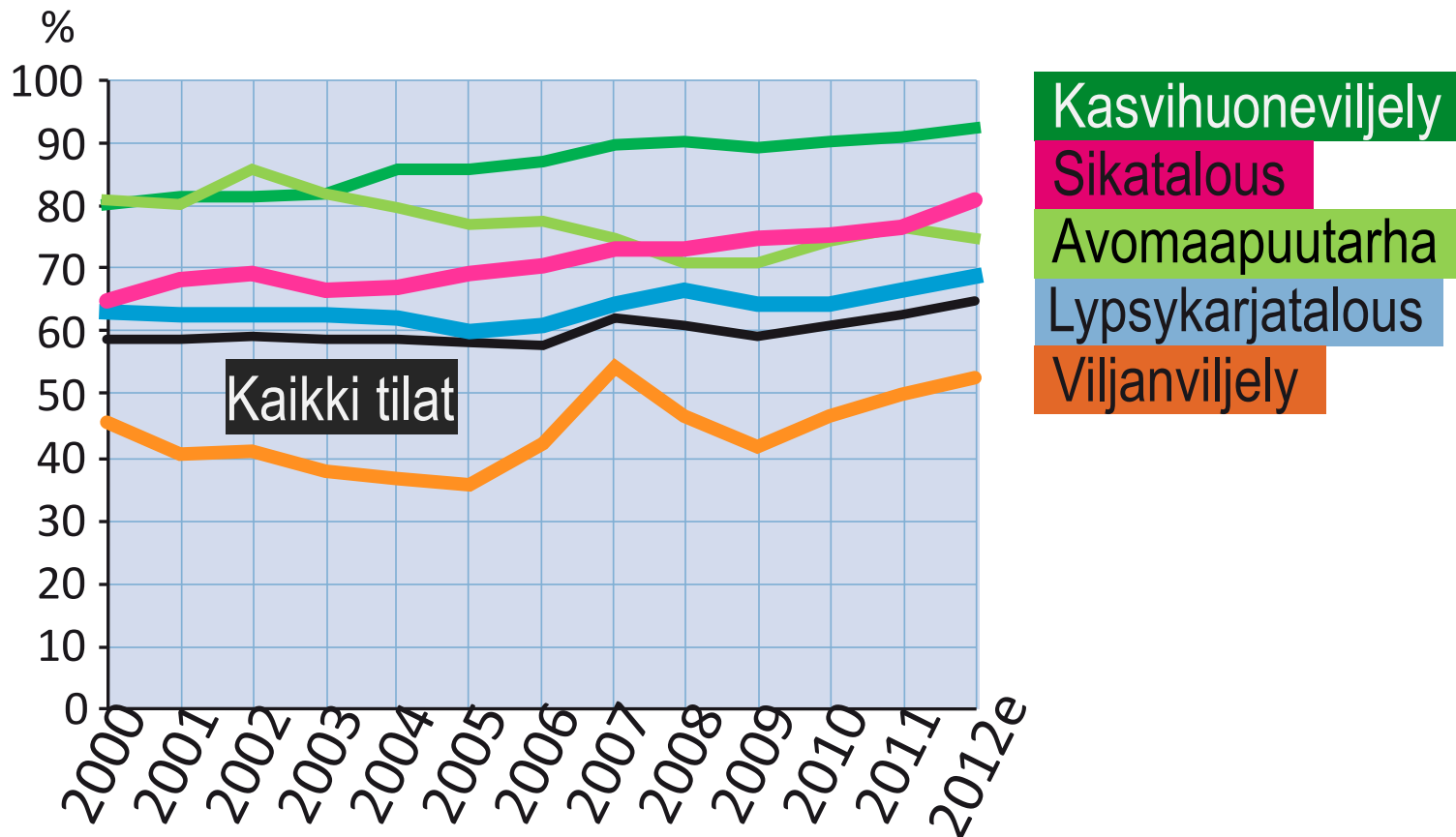
Maatalouden tulos- ja kannattavuuskehitys yritystasolla vuosina 1994–2009

- Yrittäjänvoitto

Kasvihuoneviljely vähiten tuesta riippuvainen tuotantosuunta

Markkinatuottojen osuus kokonaistuotoista eri tuotantosuunnissa vuosina 2000–2012e

Kuinka kannattavaa bisnestä maataloustuotanto on ollut EU-vuosina?

Kannattavuuskerroin

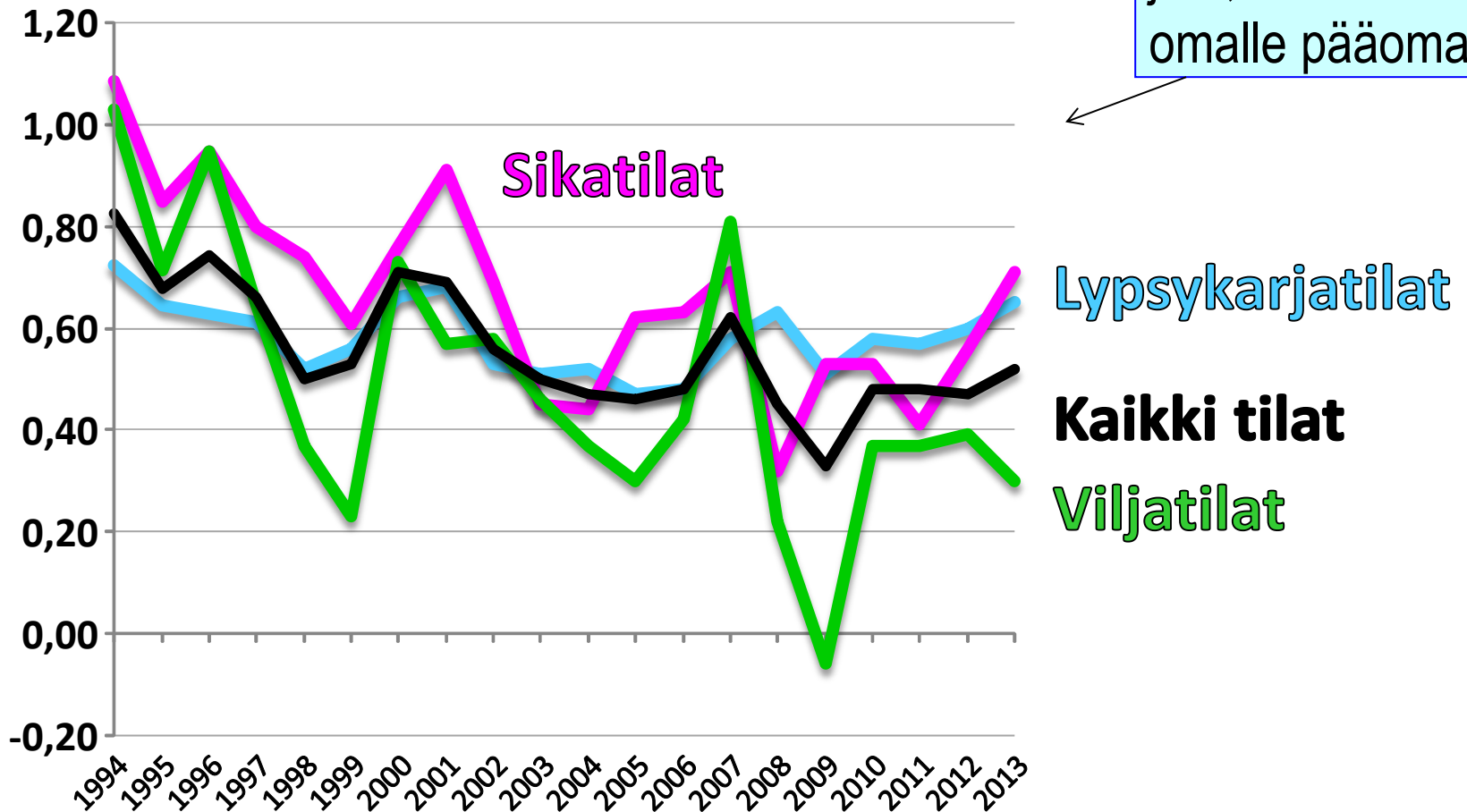
- kuinka suuri osa palkka-vaatimuksesta ja oman pääoman korkovaatimuksesta saavutetaan

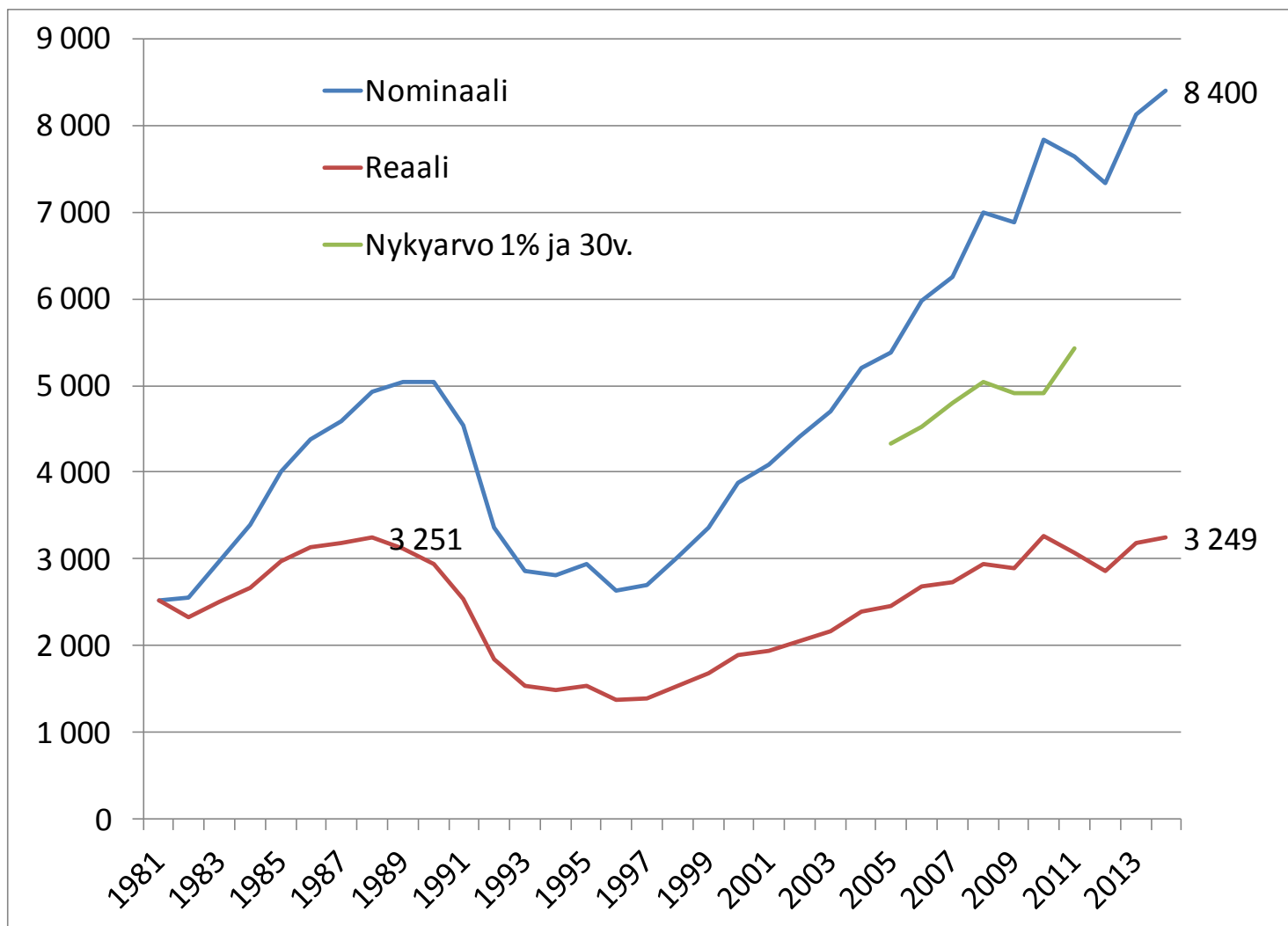
Maatalous- ja puutarhayritysten tulos- ja kannattavuuskehitys vuosina 1994–2013e

- Kannattavuuskerroin tuotantosunnittain**

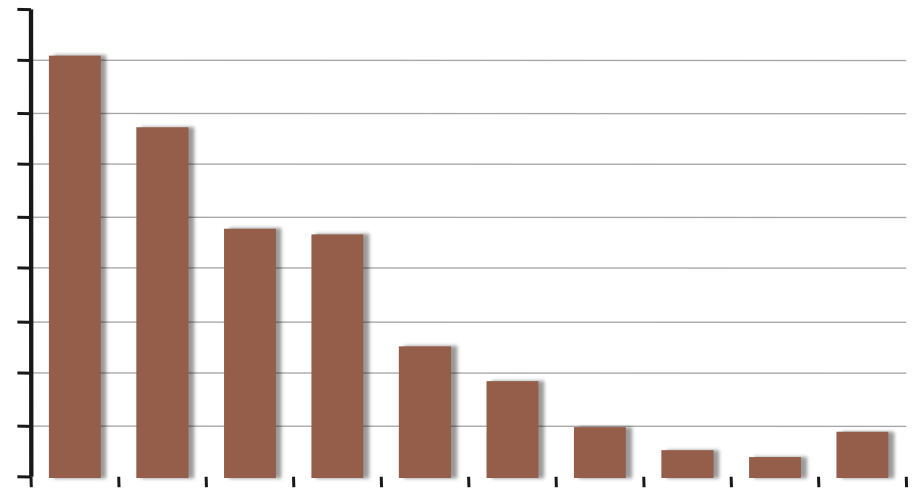
14,5 €/h tuntipalkka
ja 5,6%:n korko
omalle pääomalle

Pellon hintakehitys 1981-2013

Suomen maatalouden rakenteen kehitys

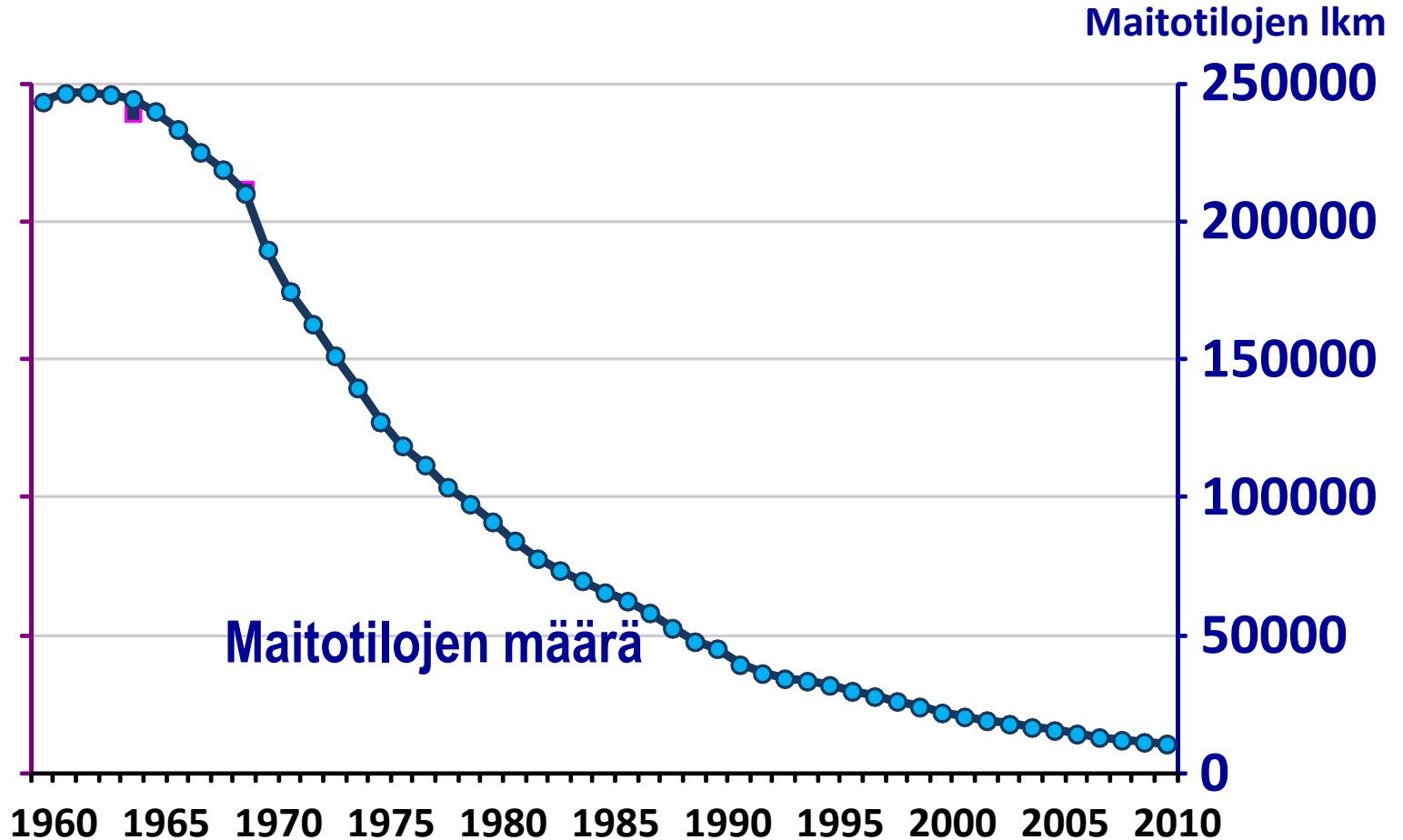
MAATALOUDEN RAKENNE- KEHITYS ON EDENNYT VAUHDILLA...

Tilojen lukumääräkehitys vuosina 1995-2013

	Toteutunut				Muutos
	1995	2000	2005	2013	1995-2013
Lypsykarjatilat	32 715	23 079	16 495	9 000	-72%
Nautakarjatilat	9 394	6 077	4 508	3 500	-63%
Sikatilat	6 249	4 380	3 165	1 540	-75%
Siipikarjatilat	2 329	1 349	976	568	-76%
Kasvinvilj.tilat	42 287	42 530	41 960	39 700	-6%
Kaikki tilat	95 562	79 783	69 517	57 559	-40%

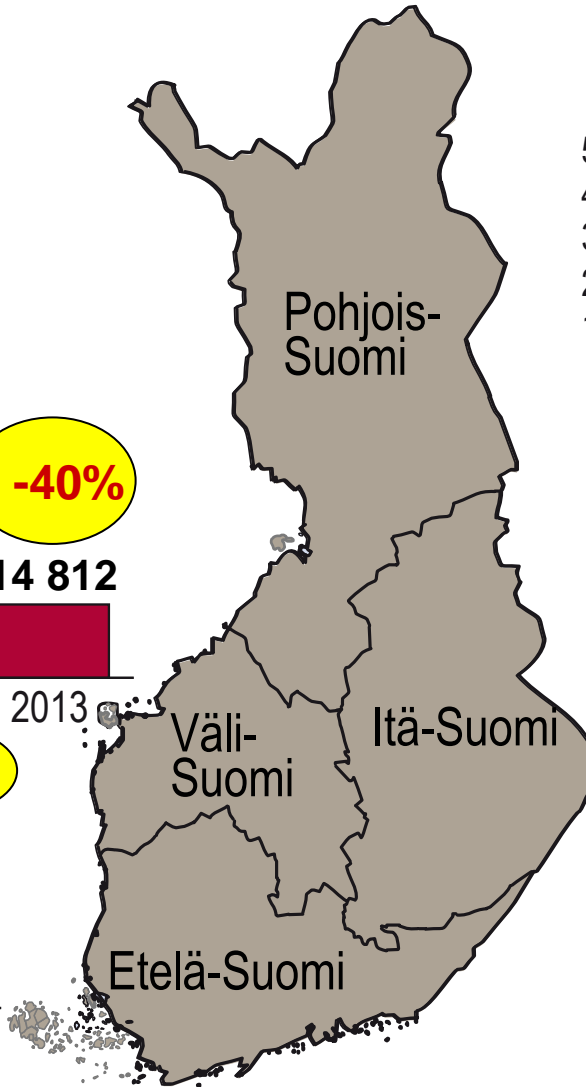
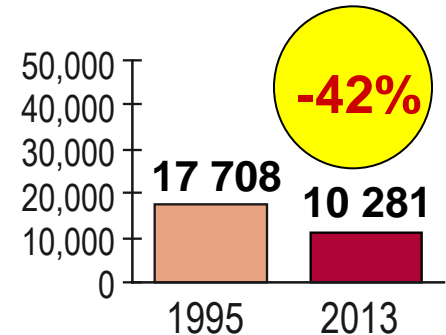
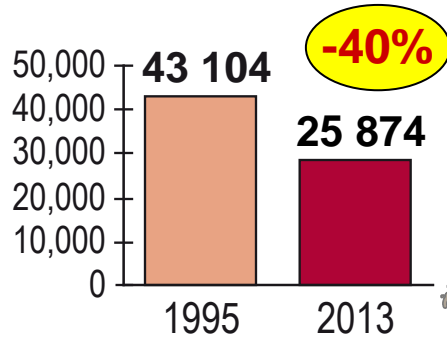
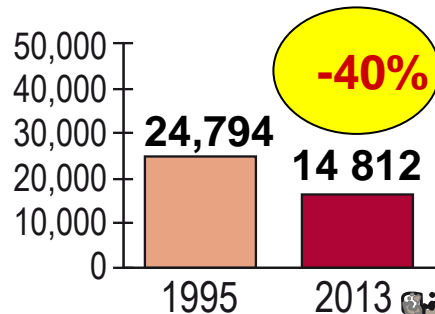
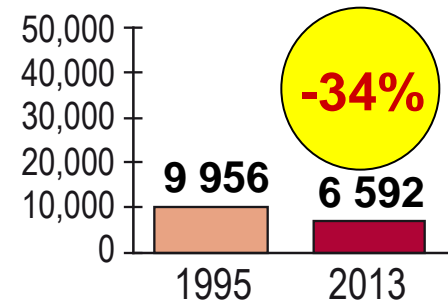
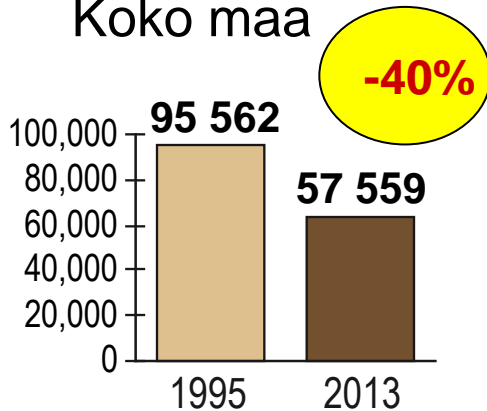
...MUTTA EU-JÄSENYYS EI JUURI KIIHDYTTÄNYT RAKENNEMUUTOSTA

Maitotilojen lukumäärän kehitys 1960-2010

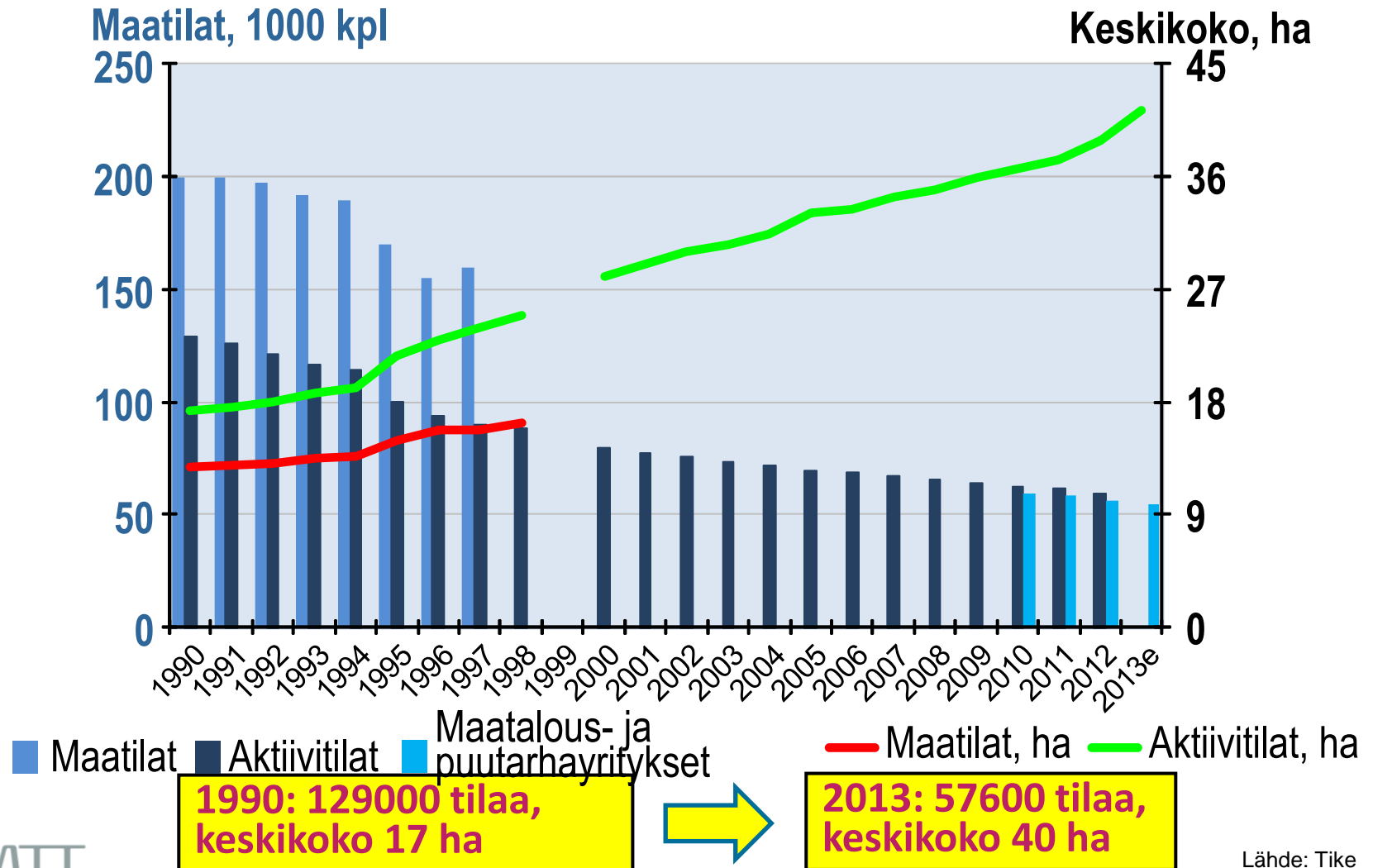

Maatilojen lukumäärän kehitys alueittain aikavälillä 1995 - 2013

Koko maa

Maatilojen lukumäärä ja keskikoko Suomessa

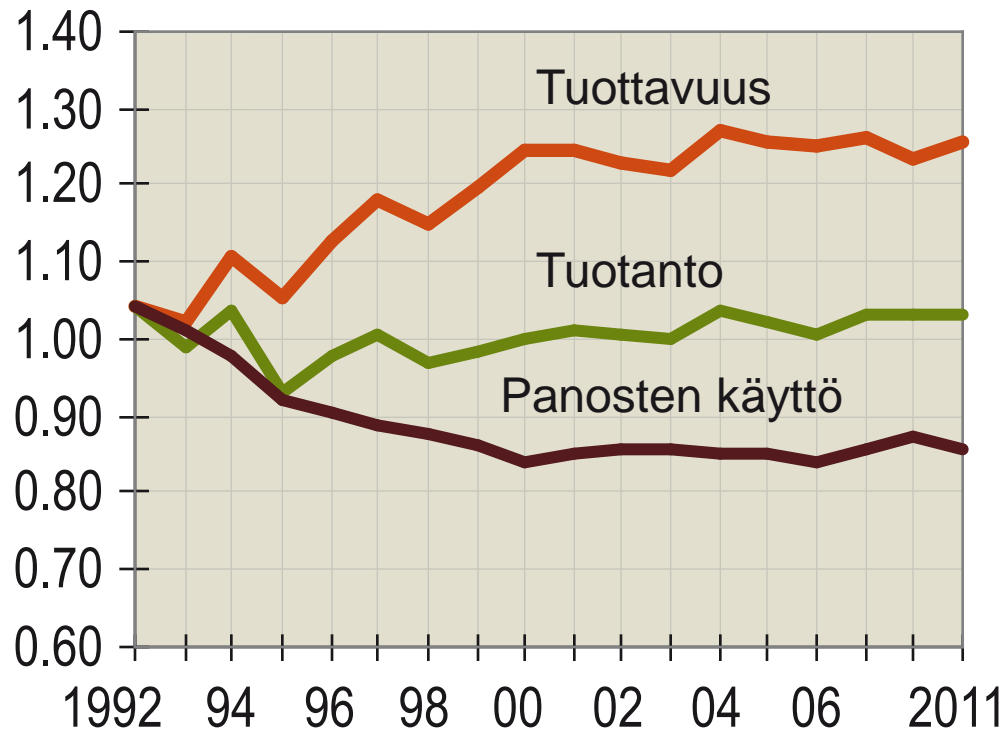
Tuotanto keskittynyt

- ✓ 50% Suomen maatiloista tuottaa 95% koko maan tuotannosta
 - ✓ suurimmat 25% tiloista tuottavat 75% tuotannosta
- ✓ pienimmät 50% tiloista tuottavat vain noin 5% tuotannosta, mutta monet näistä tiloista harjoittavat maatalouden rinnalla muuta yritystoimintaa

Rakennekehitys kohentanut maatalouden tuottavuutta

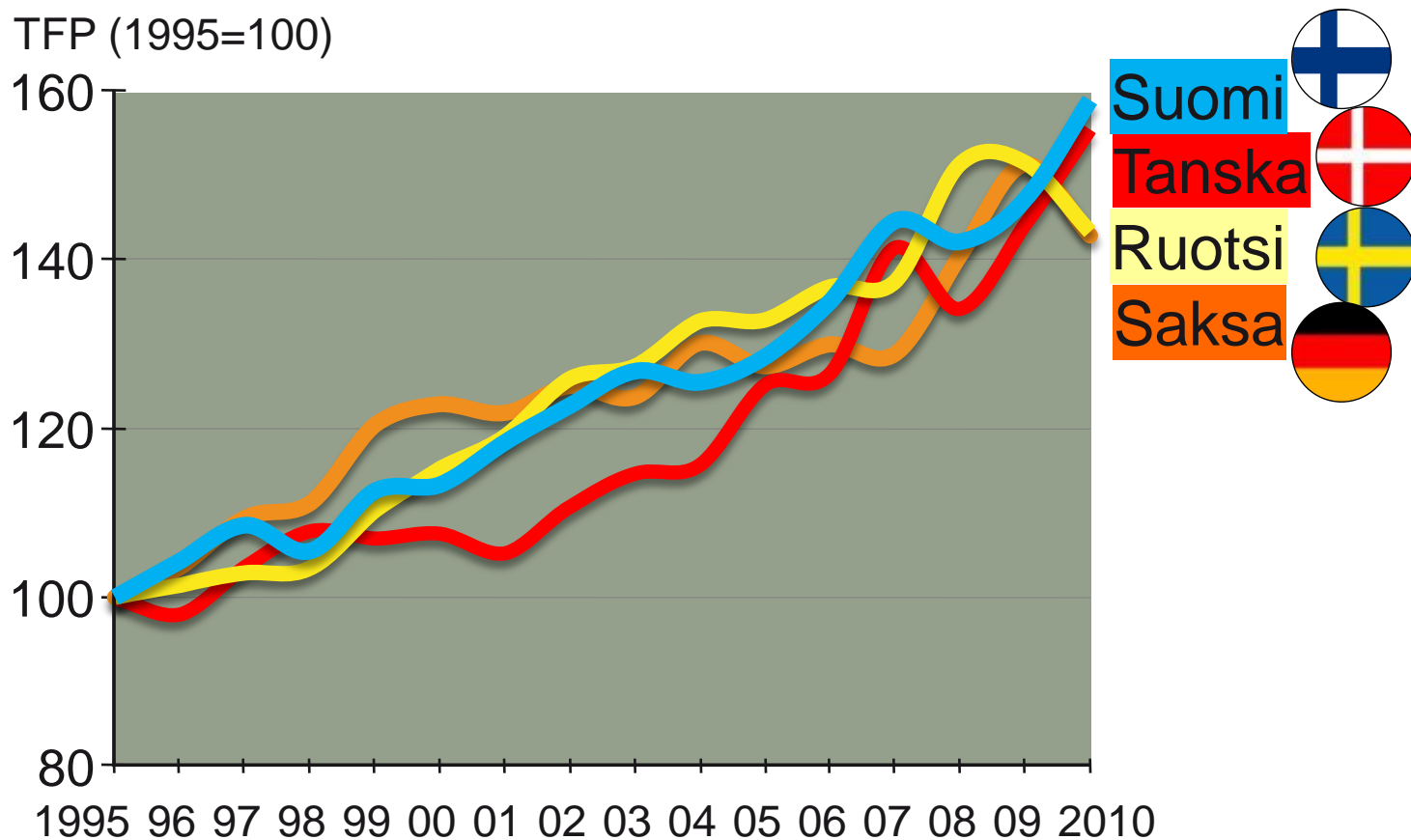
Tuotannon volyymi ja panosten käyttö vuosina 1992–2009

Tuottavuuskasvu

1,2%/v

Maitotilojen kokonaistuottavuuden kasvu vuosina 1995–2010

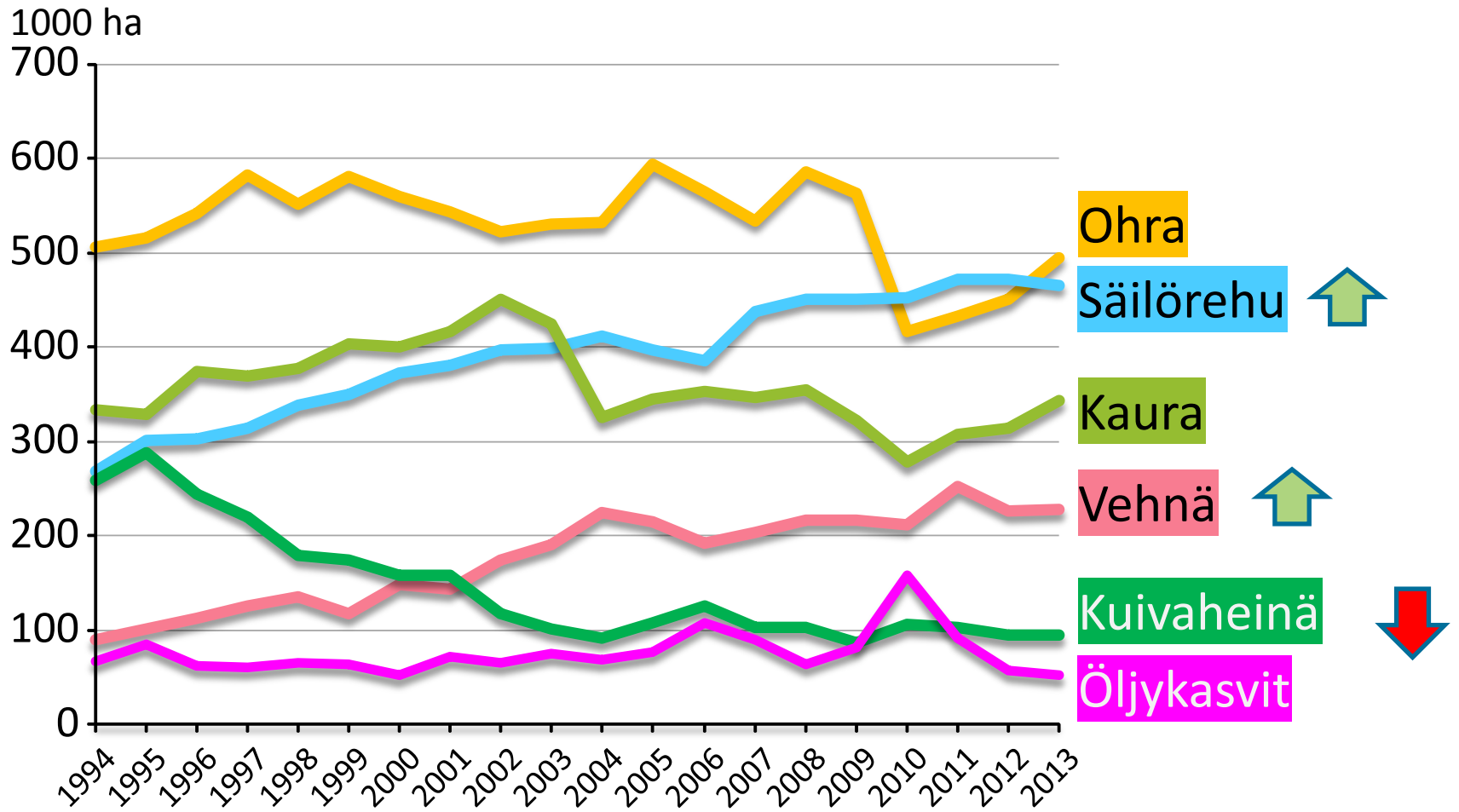

Tuotantovolyyymien kehitys Suomen maataloudessa

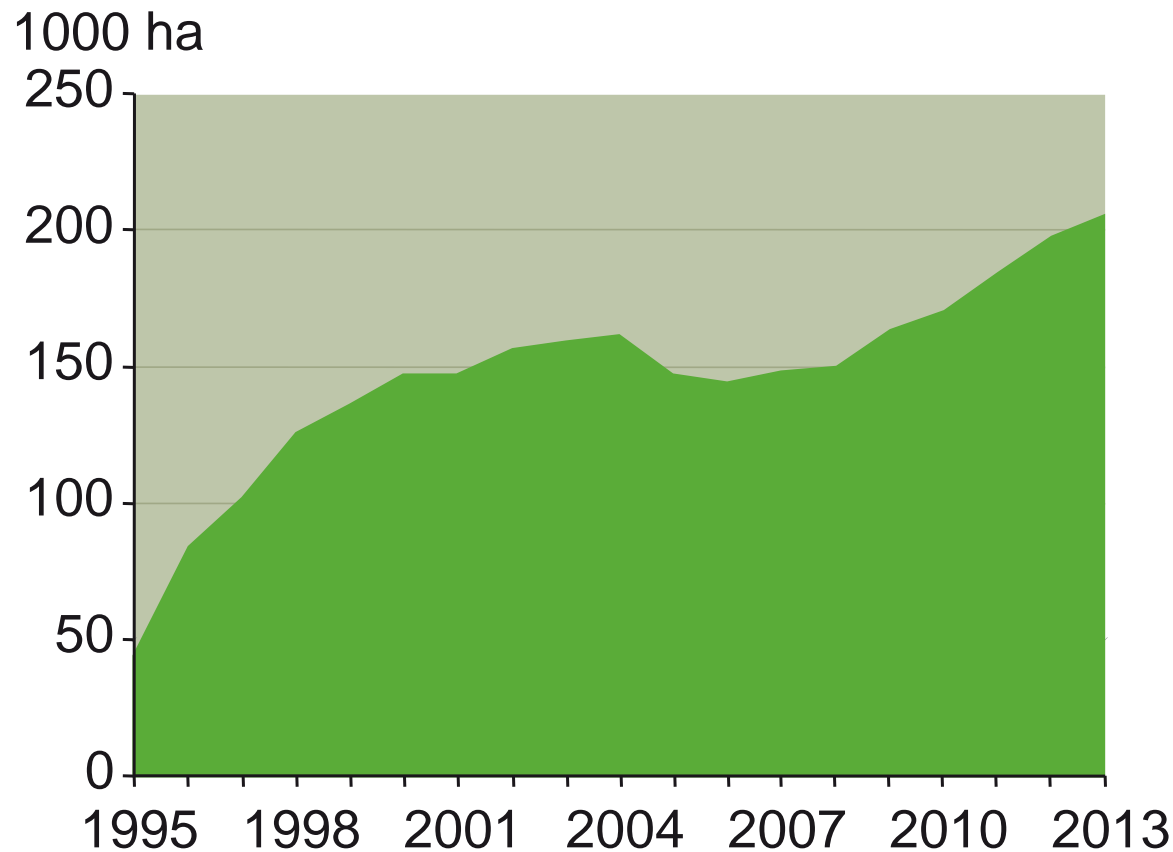

Korjatut pinta-alat Suomessa vuosina 1994–2013

Lähde: Tike

Luomuaala on nelinkertaistunut vuosina 1995–2013

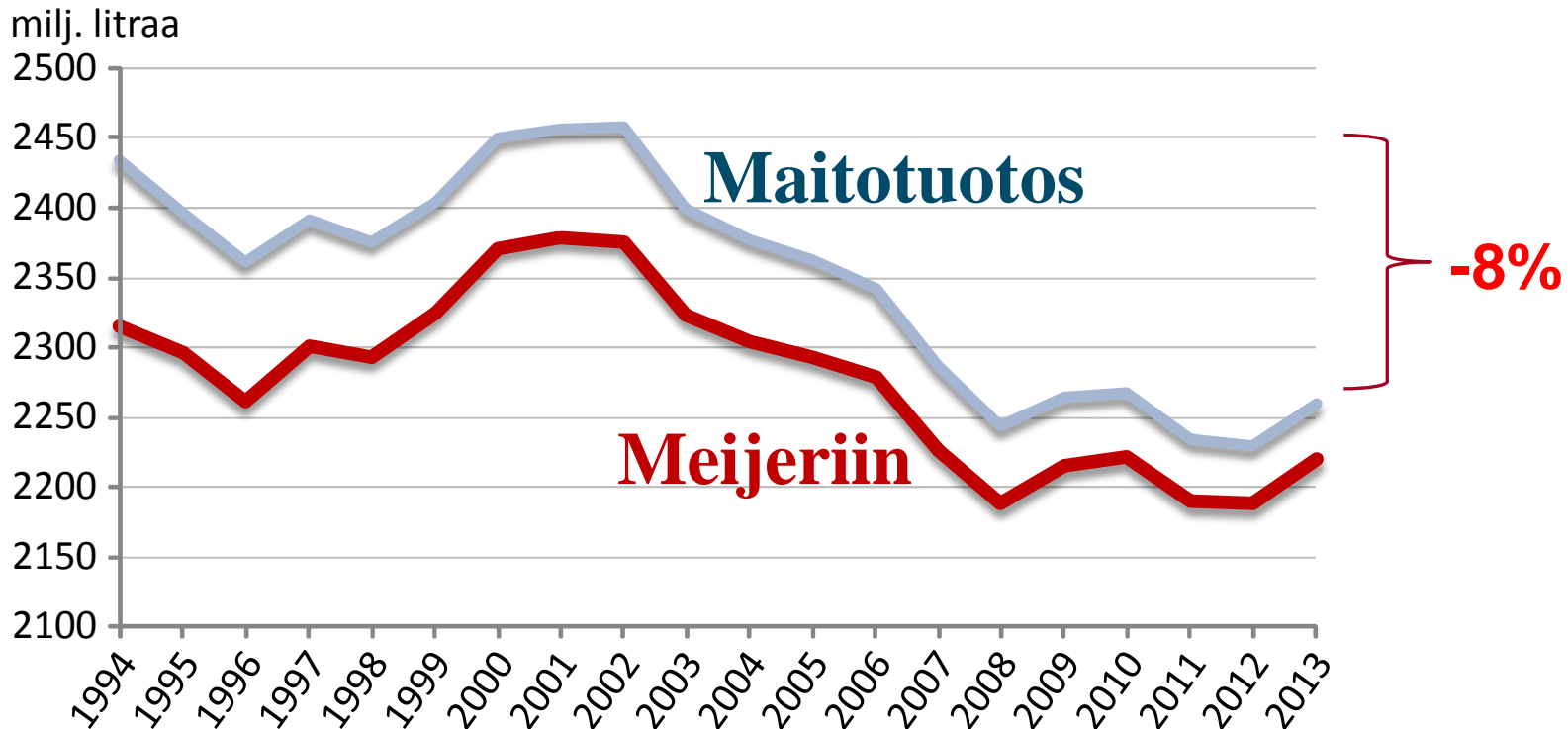

Lähde: Tike

Maidon tuotantomäärä nousi 1990-luvun lopulla, mutta on 2000-luvulla laskenut

Meijerimaidon kokonaistuotanto Suomessa

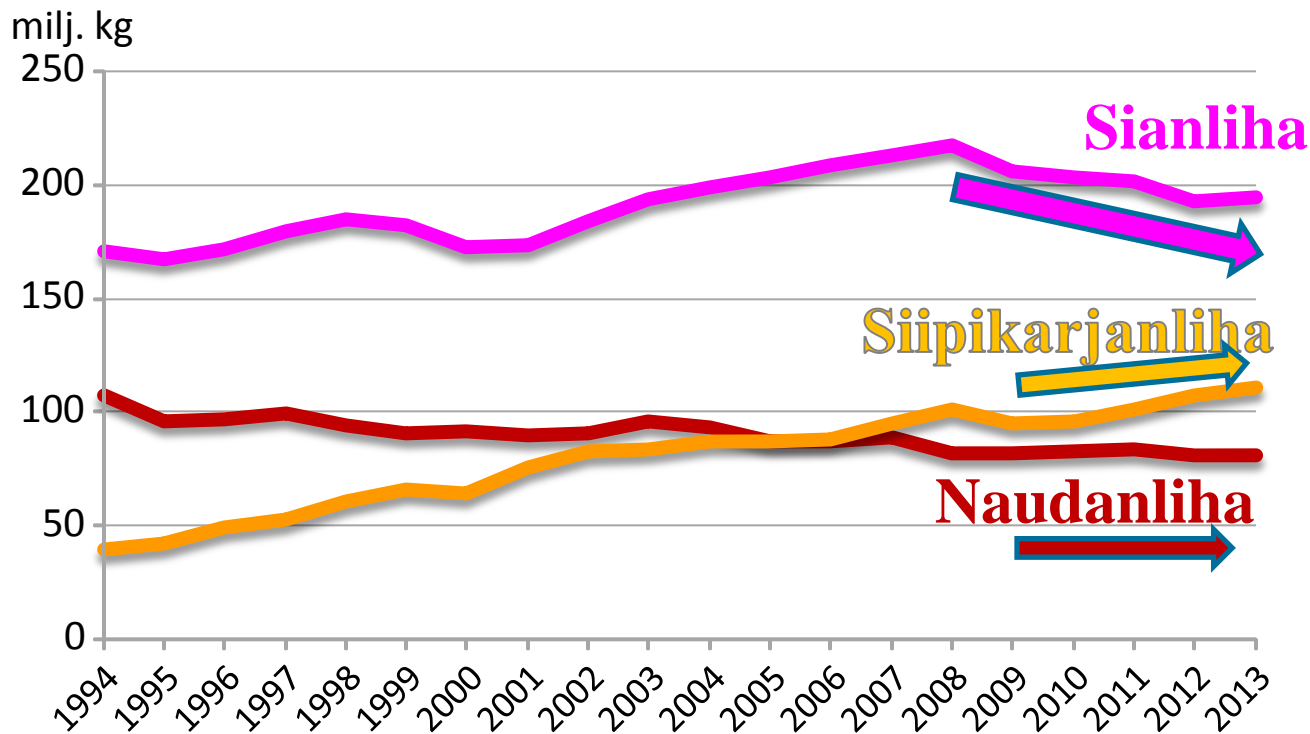
* vuosi	1995	2000	2005	2010	2013
* milj.kg	2296	→ 2371	→ 2293	2222	2220

Lihantuotanto kasvanut EU-aikana

Lihan kokonaistuotanto

* Vuosi	2000	2005	2008	2010	2012	2013 ^e
* milj.kg	328	374	398	381	380	385

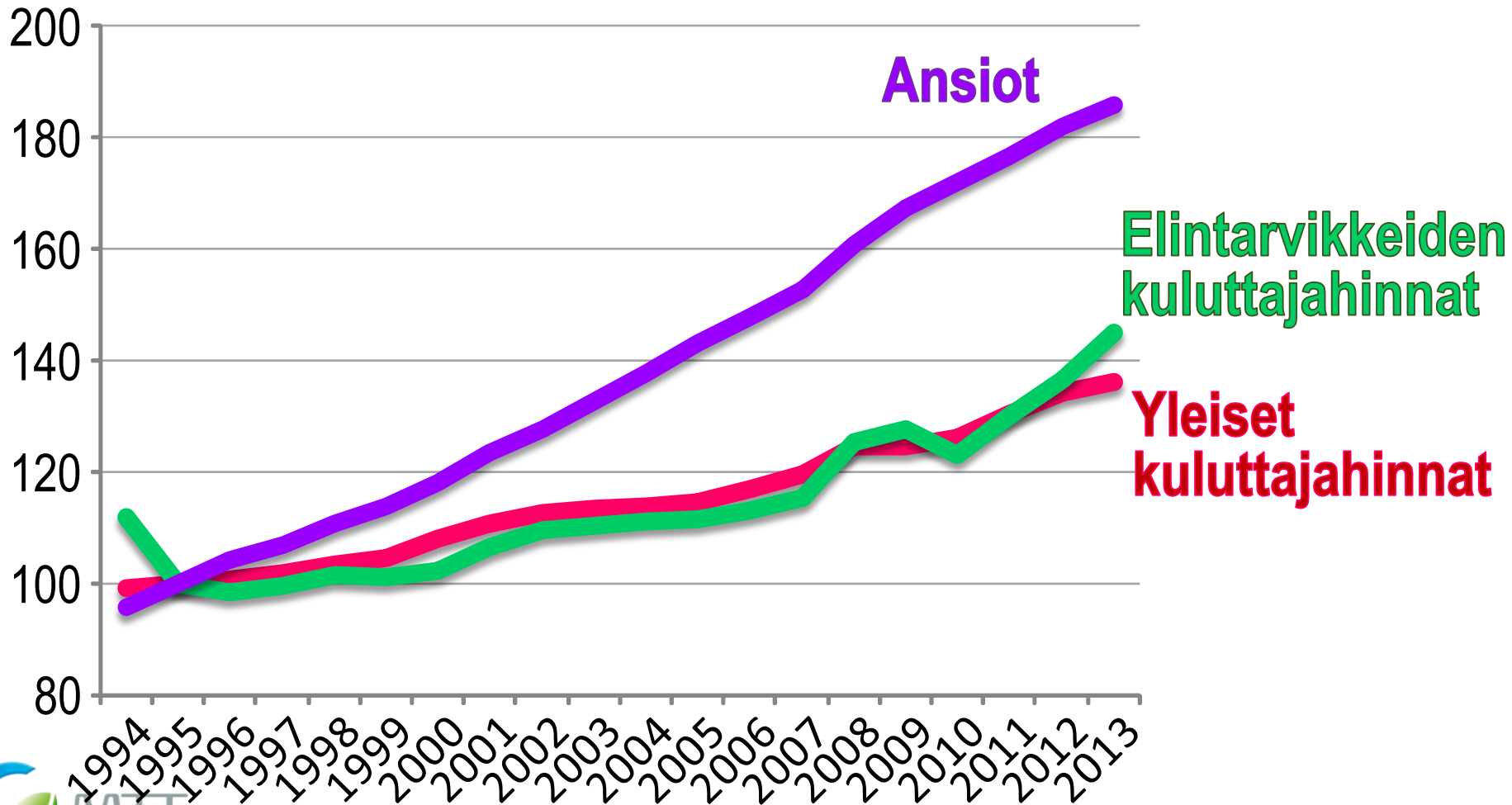
Ruoan hintakehitys ja ulkomaankauppa

Ruoan hintakehitys EU-aikana

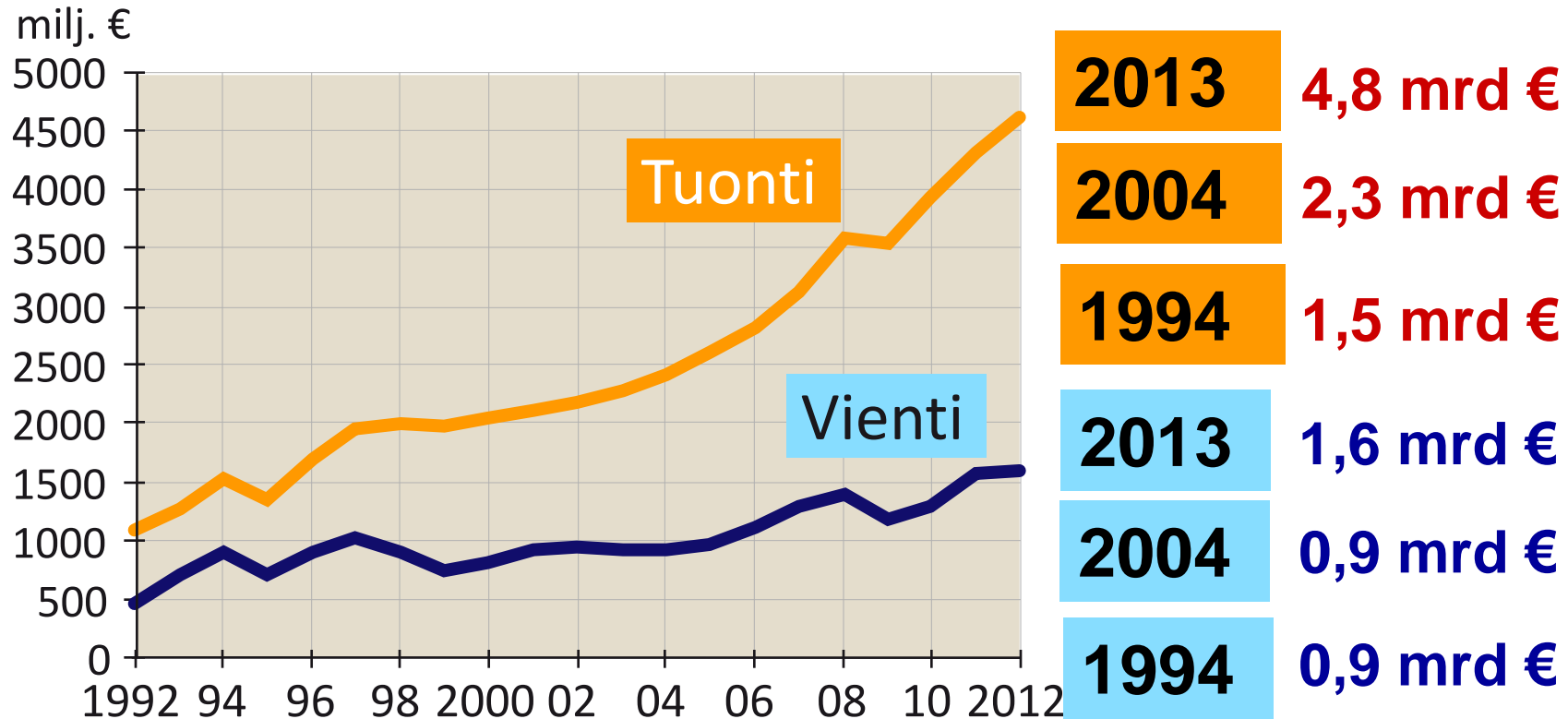
Keskivertopalkansaajalle ruoka on halventunut selvästi

Suhdeluku 1995=100

MTT

Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden vienti ja tuonti (CN 01–24) vuosina 1992–2013, milj. euroa

Lähde: Tullihallitus, ULJAS tietokanta

Tuonnin osuus suomalaisten elintarvikekulutuksesta kasvaa

→ Kaikkien elintarvikkeiden osalta rahamääräisesti keskimäärin 25%

Kulutuksen volyyymista

- Sianliha 18%
- Siipikarjanliha 13 %
- Naudanliha 22 %
- Kananmunat 9 %
- Juustot 50%
- Jogurtit 38 %

Suomen maatalous on kokenut jo useamman politiikkauudistuksen EU-aikana

- **1995 Suomen liittyminen EU:hun**
 - Liittymissopimus 1994

Tärkeimmät CAP-reformit:

- **2000 Agenda 2000**
- **2003 Fischlerin reformi**
- **2008 Terveystarkastus**
- **2013 ”Viherryttämisreformi”**

MTT

www.mtt.fi

MTT Taloustutkimus, Latokartanonkaari 9, 00790 Helsinki

puh. 029 5300 700

s-posti: etunimi.sukunimi@mtt.fi

www.mtt.fi/mttl